

ผลการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 7 เรื่อง “สะเต็มศึกษา : วัฒนธรรมการเรียนรู้ สำหรับกำลังคนในศตวรรษที่ 21” (STEM Education : Learning Culture of the 21st C Workforce) เมื่อวันที่ 26 – 27 กุมภาพันธ์ 2559 ณ อาคารเคเอกซ์ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินเปิดการประชุม โดยมีพระราชดำรัสเปิดการประชุมตอนหนึ่ง ความว่า

“การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ด้วยสะเต็มศึกษา เป็นสิ่งสำคัญ จึงควรเน้นกิจกรรมที่บูรณาการ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ เพื่อเชื่อมโยงความรู้สู่การทำงาน

ในชีวิตจริง ผู้เรียนจะเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ด้วยความสนุก พร้อมทั้งตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้น นักเรียนต้องมีความรู้ด้านศิลปะ ภาษา สังคมศาสตร์ และอื่นๆ ร่วมด้วย กระบวนการเรียนรู้นี้ยังกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหา สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ สะเต็มศึกษามีคุณค่าในการสร้างทักษะ คุณลักษณะของนักเรียน และผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจ”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญในการบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จึงได้มีการจัดประชุม กลุ่มย่อยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- **กำลังคนเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Workforce)** เป็นการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขั้นสูง (high-technology workforce) โดยเน้นที่การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างนักวิจัย รุ่นใหม่ที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองต่อภาคอุตสาหกรรม
- **สะเต็มศึกษาในสถานศึกษา (STEM Education in Schools)** จะต้องมีการพัฒนาโดยเฉพาะการประยุกต์แนวคิดทางวิศวกรรมกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ ลดช่องว่างระหว่างภาคการศึกษาภาคการศึกษาภาคอุตสาหกรรม มีการเชื่อมโยงรับใช้ ชุมชน ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สะเต็มและการพัฒนากำลังคนภาคการผลิต (STEM Workforce)** ให้ความสำคัญกับการจัด สะเต็มศึกษาในสายอาชีวศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การใช้สะเต็ม ในการพัฒนากำลังคนภาคการผลิต กำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติ มีอิสระในการจัดรูปแบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อผู้ประกอบการทั่วประเทศ

จากความสำคัญของการพัฒนาสะเต็มศึกษาในประเทศไทย สำนักงานฯ จึงได้จัดการประชุม OEC – OBEC Forum เรื่อง สะเต็มในการศึกษาขั้นพื้นฐาน (STEM in basic Education) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559 ณ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพฯ ได้รับเกียรติ จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสะเต็มศึกษาจากต่างประเทศ มาถ่ายทอดประสบการณ์ในการบูรณา การการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ การสนับสนุนนิเทศ และ ช่วยเหลือครูในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ เพื่อฝึกกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

สารจากเลขาธิการสภาการศึกษา

สวัสดีครับ พบกันเป็นครั้งที่ 5 สำหรับ OEC Newsletter ช่องทางใหม่ในการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแวดวงทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้รับพระราชทานพระมหากษัตริย์คุณ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเสด็จพระราชดำเนินเปิดการประชุมโต๊ะกลม ไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2559 และทรงมีพระราชดำริส เรื่องของการพัฒนาสะเต็มศึกษาในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกจากการทำกิจกรรม จากความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาสะเต็มศึกษา สกศ. จึงได้จัดการประชุม OEC – OBEC Forum เรื่อง “สะเต็มในการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศมาถ่ายทอดประสบการณ์ในการบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ดร.กมล รอดคล้าย
เลขาธิการสภาการศึกษา

สำหรับการประชุม OEC Forum ครั้งที่ 5 “เรียนฟรี ใครได้ ใครเสีย” เป็นการเสวนาทรงวิชาการที่จัดเป็นประจำทุกเดือน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญมานำเสนอและอภิปรายนำซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากจากผู้ที่เกี่ยวข้องและพี่น้องสื่อมวลชน อีกเรื่องที่น่าสนใจต่อจากฉบับที่แล้ว คือ เรื่องความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จากการจัดอันดับ IMD 2015 ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามรายละเอียดได้ภายในเล่ม

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

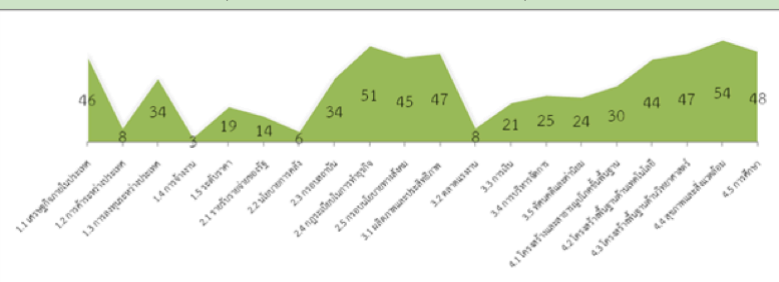
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจากการจัดอันดับ IMD 2015

ฉบับที่แล้วกล่าวถึงปัจจัยในการจัดอันดับ IMD 2015 ซึ่งมีเกณฑ์ชี้วัดรวมทั้งสิ้น 342 ตัวชี้วัด ฉบับนี้จะกล่าวถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558

ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับล่าสุดปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 61 ประเทศ (เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1 ประเทศ) ได้แก่ มองโกเลีย แบ่งเป็นประเทศในกลุ่มยุโรป ตะวันออกกลาง และแอฟริกา 38 ประเทศ เอเชียแปซิฟิก 14 ประเทศ และอเมริกา 9 ประเทศ มีประเทศอยู่ในกลุ่มสมาชิกอาเซียนเพียง 5 ประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับ IMD ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ในภาพรวม (Overall) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 30 ตกลงจากปีที่แล้ว 1 อันดับแต่ยังคงอยู่ใน 30 อันดับแรก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศไทยเป็นรองสิงคโปร์ (อันดับ 3) และมาเลเซีย (อันดับ 14) แต่มีอันดับดีกว่าฟิลิปปินส์ (อันดับ 41) และอินโดนีเซีย (อันดับ 42)

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มปัจจัยหลัก 4 กลุ่ม พบว่า ปี พ.ศ. 2558 กลุ่มผลประกอบการของเศรษฐกิจ (อันดับ 13) เป็นกลุ่มที่ประเทศไทยมีศักยภาพดีกว่ากลุ่มอื่นๆ รองลง คือ กลุ่มประสิทธิภาพของภาครัฐกิจ (อันดับ 24) กลุ่มประสิทธิภาพของรัฐ (อันดับ 27) และกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ 46) หากเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของอันดับ พบว่า ปี พ.ศ. 2558 มี 3 กลุ่มที่มีอันดับดีขึ้น โดยกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานดีขึ้น 2 อันดับ กลุ่มประสิทธิภาพของรัฐอันดับดีขึ้น 1 อันดับ กลุ่มประสิทธิภาพของภาครัฐกิจดีขึ้น 1 อันดับ

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยย่อย เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยย่อยทั้ง 20 กลุ่มปัจจัยย่อย พบว่า ประเทศไทยมีจุดเด่นใน 4 ปัจจัยย่อย คือ กลุ่มการจ้างงาน (Employment) (อันดับ 3) นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) (อันดับ 6)

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2015

การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) (อันดับ 8) ตลาดแรงงาน (Labor Market) (อันดับ 8) ส่วนกลุ่มที่จุดรั้งอันดับให้สมรรถนะในภาพรวมของประเทศไทยคือ กลุ่มสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health & Environment) (อันดับ 54) ภาวะเป็ยในการทำธุรกิจ (อันดับ 51) การศึกษา (Education) (อันดับ 48) ผลิิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency) (อันดับ 47) โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)

(อันดับ 47) และกลุ่มเศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) (อันดับ 46) ตามลำดับ

สำหรับความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทยและตัวชี้วัดด้านการศึกษา ตามกรอบการประเมินการจัดอันดับของ IMD ในกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน (หมวด 4.5) จำนวน 18 ตัวชี้วัด มีอะไรบ้าง พบคำตอบได้ในฉบับหน้า

“เรียนฟรี ใครได้ ใครเสีย”

หากพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในมาตรา 50 ที่ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา ภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ดำเนินการให้ประชาชนต้องได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งการศึกษาดูชีวิต จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน และการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จึงได้นำประเด็นดังกล่าวมาจัด **สภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) ครั้งที่ 5** เรื่อง “เรียนฟรี ใครได้ ใครเสีย” ให้เป็นเวทีที่นำเสนอข้อมูลทางวิชาการ ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และรองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล อดีตอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาร่วมนำเสนอและอภิปรายนำ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร อาคาร 56 ปี สกศ. ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ นักวิจัย และสื่อมวลชนเข้าร่วมการเสวนา โดย สกศ. จะนำข้อคิดเห็นต่างๆ มาสรุปผลนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา รวมทั้งจะนำมาปรับใช้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2560-2574) ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

ดร.กมล รอดคล้าย “การจัดการศึกษาของประเทศไทย มีเรื่องที่สำคัญอยู่ 4 เรื่อง คือ 1) เพื่อกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนการสอน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การบริหารจัดการ และ 4) ทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะทรัพยากรทางการศึกษานั้น มีผู้กล่าวว่าประเทศไทยมีการใช้งบประมาณที่สูงมาก แต่ผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิภาพการจัดการศึกษายังไม่ดีเท่าที่หวังไว้ วันนีวิทยากรจะได้มานำเสนอถึงแนวคิดและอภิปรายนำถึงแนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศไทย”

ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ “ประเด็น เรียนฟรี ใครได้ ใครเสีย คงไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้อย่างชัดเจนว่า ใครได้ ใครเสีย แต่ครั้งนี้เป็นโอกาสเหมาะที่จะได้ร่วมระดมสมองเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาของชาติ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญปี 2540 และ 2550 นั้นมีข้อผูกมัดน้อยกว่า นั้นหมายถึง ภาระด้านการคลังและงบประมาณน่าจะลดลง ผู้ด้อยโอกาสนั้นจะหลุดพ้นไปถึงระดับใด รัฐต้องระบุให้ชัดเจน สำหรับมาตรการลดความเหลื่อมล้ำ ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมมือกับรัฐในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้เด็กยากจน หรือ

ผู้ด้อยโอกาสสามารถเรียนต่อให้ถึงที่สุด แนวทางแก้ปัญหาควรมีการจัดทำแผนที่คนจน หรือ poverty mapping ที่ตรวจสอบได้ เป็นการจัดสรรเงินโอนให้ครอบครัวเพื่อเด็ก โดยมีเงื่อนไขให้ได้เรียนอย่างเต็มที่ในรูปแบบ CCT หรือ conditional cash transfer โดยอาจนำมาใช้เพื่อวางมาตรการจูงใจให้เด็กได้เรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ถือเป็นมาตรการจูงใจผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้เด็กเรียนด้วยเงินโอนอย่างมีเงื่อนไข”

ดร.กิตติ ลิ้มสกุล “รัฐควรมีแนวคิดใหม่ในการจัดระบบการจัดสรรงบประมาณการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริง ลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็น เพื่อนำไปเกลี่ยงบประมาณให้กับสถานศึกษาภาคบังคับที่ยังขาดแคลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดคุณภาพขั้นต่ำทางการศึกษาที่รัฐพึงจะให้ หรือ lowest quality เน้นสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์เห็นว่าควรมีการเกลี่ยงบประมาณให้กับสถานศึกษาภาคบังคับที่ยังขาดแคลน รัฐจะต้องให้บริการด้านการศึกษาเป็นรากฐานของชาติในระยะยาว คือ การสร้างกำลังคนของประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศในอนาคต จึงควรต้องสร้างพื้นฐานของประเทศให้ดีที่สุดอย่างมีมาตรฐาน”

กฎหมายการศึกษาสหรัฐอเมริกา

จาก
NO CHILD LEFT BEHIND (NCLB)
สู่
EVERY STUDENT SUCCEEDS ACT (ESSA)

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2558 ประธานาธิบดีโอบามาแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ลงนามในกฎหมายการศึกษาฉบับใหม่ที่เรียกว่า Every Student Succeeds Act หรือ นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จ โดยที่มาของกฎหมายการศึกษาฉบับนี้ผ่านการทบทวนจากสภา คองเกรสมากกว่า 10 ปี กฎหมายการศึกษาฉบับใหม่ ESSA ยังคงใช้การทดสอบประจำปี ของนักเรียนระดับเกรด 3-8 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเช่นเดิม แต่การประเมินผลนักเรียนจะต้องนำผลการทดสอบทางวิชาการ มาคำนวณน้ำหนักร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาการ (non-academic factor) ด้วย และให้อำนาจกับโรงเรียนในการเข้าแทรกแซงโรงเรียน

ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน (underperform) ภายใต้กระบวนการที่มีงานวิจัยรองรับชัดเจน (evidence-based method) และสิ่งสำคัญของกฎหมาย การศึกษาฉบับ ESSA นี้ จะต้องเป็นการย้ายจุดถึงการศึกษาที่เด็กทุกคน ไม่เกี่ยงเชื้อชาติ รายได้ พันธุ์ชาติ ที่อยู่อาศัย ต้องได้รับโอกาสที่จะพัฒนาชีวิต อย่างที่พวกเขาควรจะเป็น

แหล่งอ้างอิง:

- 1) Business Insider. (1 December 2015). No Child Left Behind is finally getting replaced by a brilliant new system. Retrieved from <http://www.businessinsider.com/a-new-policy-is-replacing-no-child-left-behind-and-it-could-rock-american-education-2015-11>
- 2) Los Angeles Times. (10 December 2015). Obama signs Every Student Succeeds Act, marking the end of an era. Retrieved from <http://www.latimes.com/local/education/standardized-testing/la-me-edu-essa-obama-signs-end-no-child-left-behind-20151210-story.html>

สภาคการศึกษาประสานพลัง SEMEO Secretariat ผลักดันวาระเร่งด่วนทางการศึกษาในภูมิภาค

เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2559 ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาคการศึกษา พร้อมผู้บริหารของสำนักงานฯ ให้การต้อนรับ Dr. Gatot Hari Pariwanjanto ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministry of Education Organization : SEAMEO Secretariat) ในโอกาสเข้าหารือข้อราชการ โดยเฉพาะการพัฒนา นโยบาย และแผนทางการศึกษา การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา และการประเมินผล ทางการศึกษา ณ ห้องประชุมลีปนนท์ เกตุทัต อาคาร 2 ชั้น 2 สกศ.

หน้า 4

ผู้สนใจสามารถขอรับ...

จดหมายข่าว สำนักงานเลขาธิการสภาคการศึกษา ได้ทาง...

- สำนักงานเลขาธิการสภาคการศึกษา
- Download ที่ www.onec.go.th

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาคการศึกษา

(ดร.กมล รอดคล้าย)

รองเลขาธิการสภาคการศึกษา

(ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์)

รองเลขาธิการสภาคการศึกษา

(ดร.สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

(นางสาวสุวิณา เกนทะนะศีล)

บรรณาธิการ

สุภสิทธิ์ ภูภักดี

กองบรรณาธิการ

ทัศน์วัลย์ เนียมบุบผา

ศิริรัตน์ ชำนาญกิจ

สุภาชัย พันธุ์เดช

บุริชาติ ทิมพิทักษ์

สำนักงานเลขาธิการสภาคการศึกษา

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตคูลิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทร. 0 2668 7123 โทรสาร 0 2243 0083

www.onec.go.th

สร้างสรรค์ผลงานโดย :

กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์